

**MAGYAR
KÉMIKUSOK LAPJA**
HUNGARIAN CHEMICAL JOURNAL

LXXIII. évf., 7–8. szám, 2018. július–augusztus

A Magyar Kémikusok Egyesületének
– a MTE SZ tagjának –
tudományos ismeretterjesztő
folyóirata és hivatalos lapja

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő,
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS
Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelő
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
Email: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Pauker Nyomda
Felelős vezető: VÉRTES GÁBOR
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számainak tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2018.07-08

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

Ismét elérkezett Egyesületünk életének kiemelkedő eseménye, az éves Küldöttközgyűlés, melyre május 25-én került sor – több év után ismét – a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium gyönyörű dísztermében. A Küldöttközgyűlést meleg szavakkal köszöntötte Hajdó Ákos, az iskola igazgatója. Üdvözlő szavai után kitért a kémia oktatásának jelentőségére az intézményben. A korszerű oktatást nagyban elősegíti az a kémiai laboratórium, melynek kialakítását az Új Széchenyi Terv keretében elnyert támogatás tette lehetővé. Ez a laboratórium, öt éven keresztül partner iskolákkal megosztott használat után, ma már egyedül a gimnázium rendelkezésére áll. A mai tanulók érdeklődését és az oktatás hatékonyságát az is mutatja, hogy számosan tesznek kémiából emelt szintű

érettségit; a volt, nagy hírű diákokat illetően pedig kiemelte az igazgató úr, hogy Wigner Jenő, Neumann János vegyész-mérnöki diplomát, Harsányi János pedig gyógyszerész diplomát szerzett. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a gimnáziumot az Európai Fizikai Társulat (EPS – European Physical Society) a Magyar Tudományos Akadémia és az Eötvös Loránd Fizikai Társaság ajánlása alapján 2015-ben a fizikai kutatások kiemelkedő jelentőségű történelmi emlékhelyévé (EPS – Historic Site) nyilvánította – tisztelegve a Nobel-díjas volt Fasori-diák, Wigner Jenő emléke előtt, aki ugyanúgy, mint osztálytársa, Neumann János ebben az iskolában alapozta meg matematikai és fizikai tudását Rátz László és Mikola Sándor tanárok irányításával. Tudnunk kell, hogy ezzel első alkalommal nyilvánították középiskolát EPS történelmi emlékhelyévé.

A Küldöttközgyűlés elnöki megnyitóját keretében emlékeztünk meg az elmúlt évben elhunyt tagjainkról; a megnyitót az elmúlt év eseményeit illusztráló kisfilm is színesítette.

Ebben az évben a Wartha Vince Emlékérem kitüntetettje Domány György, a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt. Kémiai főosztályának tanácsadója, aki „A kariprazin, egy új, központi idegrendszeri betegségek kezelésére alkalmas gyógyszer felfedezése” című pályaművel nyerte el Egyesületünk e díját. Domány Györgynek a gyár originalis gyógyszerkutatói programjai keretében végzett kutatások során meghatározó szerepe volt a kariprazin hatóanyag felfedezésében. Ez a vegyület a skizofrénia és a bipoláris zavar kezelésére az USA-ban Vraylar néven, az EU-ban Reagila néven forgalomba hozott gyógyszerek hatóanyaga.

A Küldöttközgyűlés meghallgatta Egyesületünk főtítkárának beszámolóját és az ahhoz fűzött szóbeli kiegészítéseket a Felügyelő Bizottság, a Gazdasági Bizottság, a Műszaki-Tudományos Bizottság, a Nemzetközi Kapcsolatok és az Oktatási Bizottság részéről, majd azokat egyhangúlag elfogadta. A Küldöttközgyűlés egyhangúlag támogatta a Kálmán Alajos tudományos díj alapítására tett előterjesztést. A fentiek után került sor – hagyományosan – az egyesületi elismerések átadására.

A beszámolókat elfogadva a Küldöttközgyűlés résztvevői köszönetüket fejezték ki Egyesületünk tithatóságának: Androsits Beáta ügyvezető igazgatónak és munkatársainak mind a szakmai, mind a gazdasági eredmények tekintetében kiemelkedő, elkötelezett, eredményes munkájukért.

A Küldöttközgyűlés eseményeiről részletes áttekintést ad lapunk e kettős száma, melynek tanulmányozásához kellemes nyarat kívánunk kedves olvasóinknak.

Buzás Ilona

Buzás Ilona
az MKL szerkesztőbizottságának tagja

TARTALOM

MKE KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS, 2018	
Pálinkó István: Főtítkári beszámoló	210
Jegyzőkönyv	213
Közhasznúsági jelentés	216
Bizottságok beszámoló	222
Chemistry in Europe, 2018, 2.	227
HAZAI KUTATÓMŰHELYEK BEMUTAKOZÁSA	
Pálinkó István, Sipos Pál: A Szegedi Tudományegyetem Kémiai Intézetében működő Anyag- és Oldatszerkezeti Kutatócsoport tevékenységének és eredményeinek bemutatása	232
OLÁH GYÖRGY EMLÉKE ÉS ÖRÖKSÉGE	
Hazai László: Ciklopropángyűrűvel kondenzált Vinca alkaloidok. Oláh György-emlékülés	237
OKTATÁS	
A Magyar Kémiaoktatásért Díj két kitüntetettje: Kertész Éva és Karasz Gyöngyi	241
VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY	
Darvas Béla, Székács András: A glyphosate. Második rész. Toxikológia és ökotoxikológia	244
Fáradhatatlan újító. Beszélgetés Rusznák István professzor emeritusszal	249
KITEKINTÉS	
Csupor Dezső: Ködpiszkáló. Tejjallergia és protonok	253
VEGYÉSZLELETEK	
Lente Gábor rovata	254
MEGEMLEKÉZÉS	
Nyulázi László: Nagy József (1926–2018)	
Keglevich György: Petneházy Imre (1940–2018)	256
EGYESÜLETI ÉLET	257
A HÓNAP HÍREI	261

Címnap:
MKE Küldöttközgyűlés
a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban